

Проблемно-орієнтоване навчання (ПОН) - це ідеологія, педагогічна стратегія, особливий стиль досягнення знань, при якому можливим стає повноцінне оволодіння проблемою з глибоким, активним, стійким освоєнням матеріалу реальних життєвих ситуацій при максимальному використанні доказово обґрунтованих світових інформаційних ресурсів.

ПОН дозволяє формувати і закріплювати навички отримання знань, форми досягнення консенсусу, здатності орієнтуватися в інформаційних сферах, орієнтуватися в мультидисциплінарних ситуаціях. Однією з найважливіших умов в ПОН є активне зусилля тих, що навчаються, в досягненні більш глибокого результату у вивченні проблеми і формуванні життєздатних рішень.

На відміну від традиційних інструкцій, що часто отримуються з лекційного курсу, вивчення матеріалу в процесі ПОН зазвичай проходить у вигляді занять в аудиторії, в невеликих за чисельністю групах студентів, як правило у формі дискусії, що керується викладачем. Внаслідок того, що об'єм прямих імперативних інструкцій при ПОН зводиться до мінімуму, студенти беруть на себе велику відповідальність за власне навчання. При цьому роль викладача може зводитися до ролі експерта з проблеми, що обговорюється, керівника по користуванню інформаційними джерелами і консультанта у виконанні групового завдання.

Таким чином, в ПОН роль викладача полягає в заохоченні активного обговорення проблеми, забезпеченні участі студентів, забезпеченні можливості отримання відповідної інформації, підтримці основного напрямку ведення дискусії.

Така форма спілкування дозволяє успішніше обговорювати всі питання, зрозуміти їх суть, і що ще важливіше, залишає глибокий слід в пам'яті, ніж амбітне "озвучування" авторитарної думки викладача.

Л.О. Прімова, канд.біол.наук, доцент,

Л.І. Гребеник, канд.біол.наук, доцент

Сумський державний університет, медичний інститут

РОЛЬ КУРСУ КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ У ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ

На сучасному етапі розвитку медицини засвоєння практичних навичок неможливе без фундаментальної теоретичної підготовки, яка дає основу для подальшого розуміння етіології, патогенезу, діагностики та лікування захворювань. Майбутній лікар повинен мати не лише теоретичну підготовку, оволодіти практичними навичками, але також

вміти діяти у неординарних ситуаціях. Дуже важливим є формування у студентів старших курсів *клінічного мислення*, яке на підставі базової теоретичної підготовки, логічних висновків, практичного досвіду, дозволяє співвіднести відомі симптоми певної хвороби з виявленим у хворого симптомокомплексом та прийняти рішення відносно природи захворювання, вибору доцільних методів діагностики та лабораторного обстеження, лікування, моніторингу, прогнозу.

У сучасній медичній освіті склалась ситуація, коли викладання клінічних дисциплін на старших курсах дещо відірвано від дисциплін теоретичного профілю. Саме тому курс клінічної лабораторної діагностики (КЛД), який впроваджено на кафедрі біохімії та фармакології з 1997 року, має на меті поєднати теоретичні знання, які студенти отримують при вивченні фундаментальних дисциплінах з потребами практичної медицини. На заняттях з КЛД студенти знайомляться з сучасними методами лабораторних досліджень, констеляціями та диференційно-діагностичними біохімічними програмами, вчать аналізувати та правильно інтерпретувати лабораторні показники, використовувати оптимальний підбір тестів для вирішення різних клінічних задач (невідкладний стан, встановлення діагнозу, дифдіагноз, моніторинг лікування). Виконання лабораторних досліджень з аналізом результатів - обов'язковий компонент кожного заняття. Для об'єктивного оцінювання знань, крім базового тестування, яке часто виключає можливість логічного та критичного мислення, використовуються конкретні клінічні ситуації, на прикладі яких студенти вчать знаходити біохімічну та фізіологічну основу патологічних процесів, виявляти зв'язки між причиною та наслідком, встановлювати закономірності між порушенням метаболічних шляхів і клінічними проявами хвороби, оцінювати та аналізувати результати лабораторних досліджень, підбирати адекватні тести для досягнення певної клінічної мети, аргументувати свій вибір, чітко і ясно формувати та висловлювати свої думки.

Велике значення у формуванні клінічного мислення має самостійна робота студентів, яка виконується у вигляді обов'язкового домашнього завдання та підсумовує знання, які отримані на заняттях, а також «навчає студентів вчитися», тобто активує розумову діяльність, стимулює внутрішню потребу в отриманні знань, формує навички користування науковою та довідковою літературою.

Таким чином, викладання курсу клінічної лабораторної діагностики у медичному інституті на 4-му році навчання закладає основи для формування у студентів клінічного мислення і є необхідною умовою становлення лікаря як професіонала.